

PORSGRUNN KOMMUNE

Handlingsprogram 2025-2028

Administrasjonsutvalget/Formannskapet 31.10.24

Orientering fra kst. rådmann Per Sortedal

Innhold

- Utfordringer i kommune-Norge
- Situasjonen i Porsgrunn kommune
- Hva skal handlingsprogrammet være?
- Demografi
- Finansielle nøkkeltall
- Satsninger og prioriteringer rammeområdene

PORSGRUNN KOMMUNE

Litt krisestemning i kommune-Norge

BODØ KOMMUNE ØKONOMI KOMMUNEØKONOMI

Bodø kommune styrer mot merforbruk på 325 millioner tross store kutt i tilbud

→ **Asker må omstille for 470 millioner kroner over tre år**

Tirsdag 20. august orienterte kommunedirektør Lars Bjerke formannskapet om den økonomiske situasjonen og omstillingsbehov med foreslåtte tiltak for 2025. Forslagene innebærer en innsparing på 237 millioner kroner for neste år.

Kutt i Bærum kommune

Kommunen må kutte 1,6 milliarder på få år: - Kan skylde på seg selv

Kommunen skal kutte 150 årsverk - har økt med over 150 siden i fjor

Tromsø kommune skal kutte kraftig i antall årsverk. Ferske tall viser at det stikk motsatte har skjedd til nå. Flere årsverk enn første tenkt kan nå bli kuttet, tror ordføreren.

Dyrtiden knekker kommunene - stikker barn og unge med sparekniven

Renteøkninger, dyr mat og høye strømpriser gjør dramatiske innhugg i norske kommunebudsjetter. - Rundt en tredjedel av kommunene sliter, sier KS-lederen.

Perspektivmeldingen 2024

Hovedbudskap:

- Arbeidskraft
- Omstilling

Målsetting:

Flere sysselsatte

Status i Porsgrunn:

Økning i antall mottakere av varige ytelser

4,3 mrd. kroner i utbetalte stønader i Porsgrunn i 2023
I tillegg kommer kostnader til sosialhjelp,
kvalifiseringsprogrammet og introduksjonsprogrammet.

3 145 uføre pr. 3. kvartal 2024

Viktig virkemiddel:

Tett og godt samarbeid med KEOPS

PORSGRUNN KOMMUNE

Utgangspunktet for Porsgrunn i 2024

Merforbruk i tjenesteområdene i 2023 = ca. 40 mill. kroner

→ Prosjekt Bærekraftig økonomi

Inntekter fra eiendomsskatten justert ned i budsjettbehandlingen

→ Nye uspesifiserte innsparinger fordelt på rammeområdene på ca. 40 mill. kroner

Sum utfordringer ved inngangen av 2024 = **ca. 80 mill. kroner**

Hva har vi med oss inn i 2025?

- Prognose for 2024 pr september ca. 20-25 mill. kroner
- Gode resultater de siste årene, men forventer svake resultater fremover
- Midler på disposisjonsfond, men høyt gjeldsnivå

	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Budsjett	Måltall
	2020	2021	2022	2023	2024	
Netto driftsresultat	1,7 %	2,7 %	4,8 %	6,2 %	0,6%	Minimum 3 %
Disposisjonsfond	6,8 %	8,6 %	11,0 %	15,7 %	11%	Minimum 9 %
Netto lånegjeld	104 %	102 %	101 %	102 %	104,5%	Maksimalt 103 %

PORSGRUNN KOMMUNE

Handlingsprogrammet inneholder...

- **Føringer fra Regjeringen**
- **Hvilken retning vi skal gå i de neste 4 årene**
  - Nødvendig omstilling
  - Strukturendringer
  - Justering av nivå på tjenestene
- **Budsjett 2025**

Nytt inntektssystem for kommunene fra 2025

Regjeringens forslag til endringer

- **Likere skatteinntekter:** Økt skatteutjevning mellom skattesvake og -sterke kommuner, og mindre andel av formuesskatt og mer inntektsskatt
- **Oppdatert utgiftsutjevning:** Nye grunnlagsdata, økt vekt på levekår, omlegging av toppfinansieringsordning og PU-tilskudd
- **Mindre regionalpolitiske tilskudd**

Konsekvenser for Porsgrunn kommune

- **Effekt av nytt inntektssystem:** KDD har beregnet at det nye systemet skal gi Porsgrunn kommune økte inntekter på 30 mill. kroner.
- **Budsjetteffekt for 2025:** Kombinasjon av endringer i inntektssystem og vekst i frie inntekter, bl.a. til å dekke endret demografi og pensjon, skal gi Porsgrunn kommune 40 mill. kroner.

Status og rammebetingelser

Regjeringens kommuneopplegg 2025

Skatt- og rammetilskudd

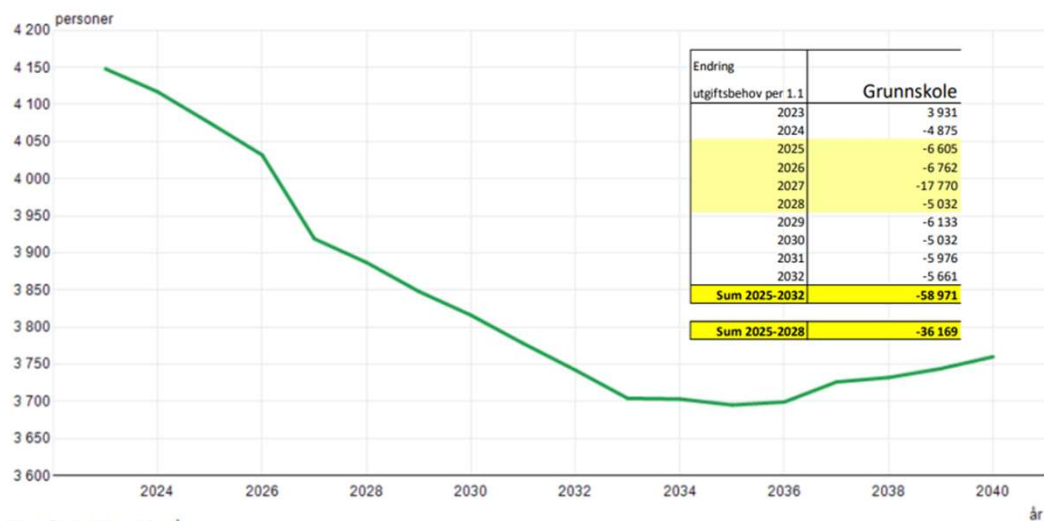
Kommunal deflator: 4,1%

Færre barn og flere eldre

Jobbe i takt med demografien - yte best mulig tjenester til riktig mottaker og til riktig tid

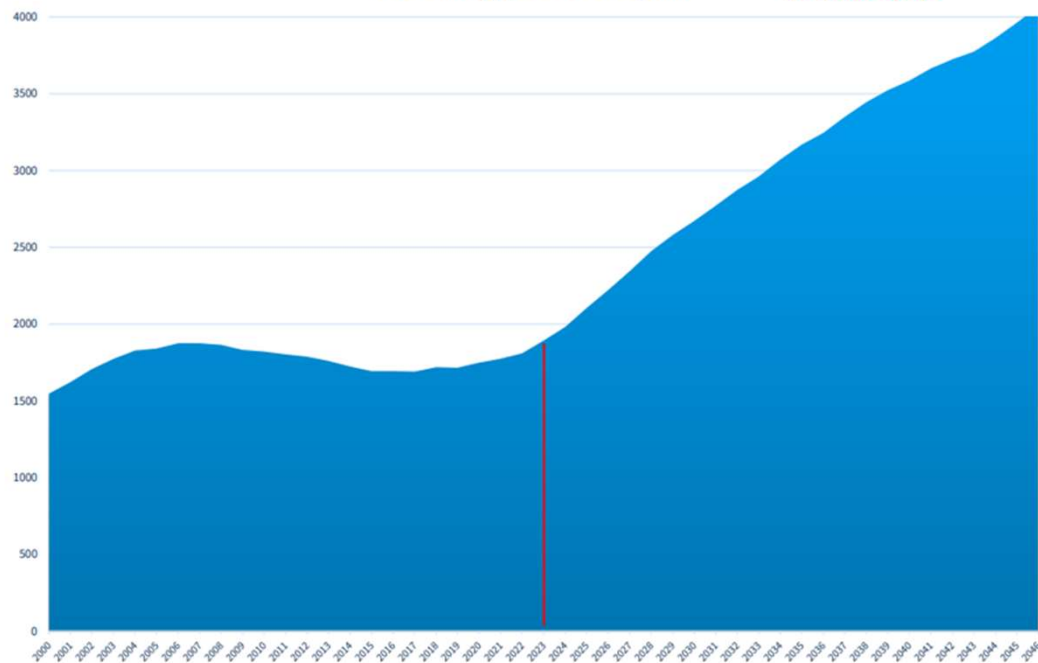
13600: Framskrevet folkekemenge 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM) Porsgrunn, 6-15 år.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Antall innbygger 80 + i Porsgrunn

År 2000 - 2050

Økonomiske konsekvenser av befolkningsendringer

Inntektssystemet fra staten gir en netto utjevning:

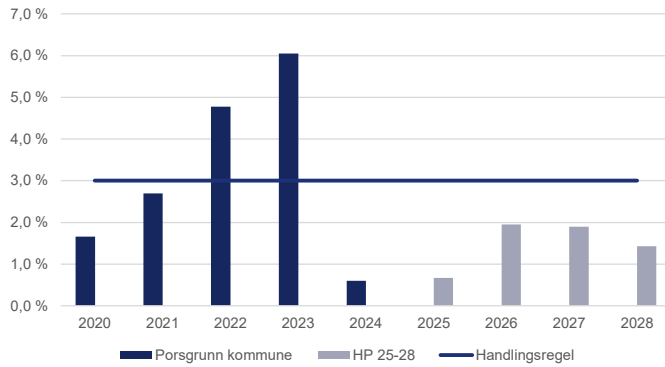
- + for økt behov i pleie og omsorg
- (minus) redusert behov blant barn og unge
- = Rammeoverføring fra staten

Staten **forutsetter** at kommunen flytter **krone for krone** mellom tjenesteområdene ettersom behovet endrer seg

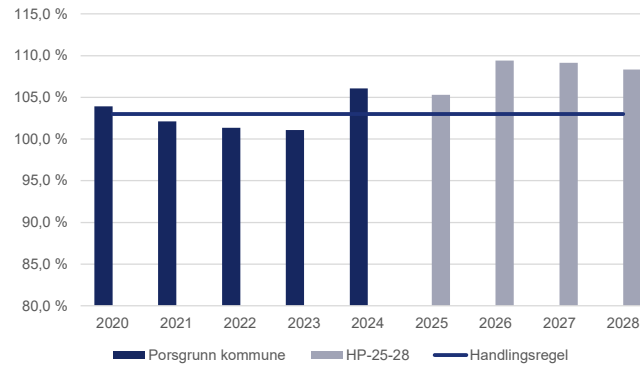
Det betyr at systemet er lagt opp til at kommuner gjør nødvendige omstillinger og endringer.

Økonomisk bærekraft

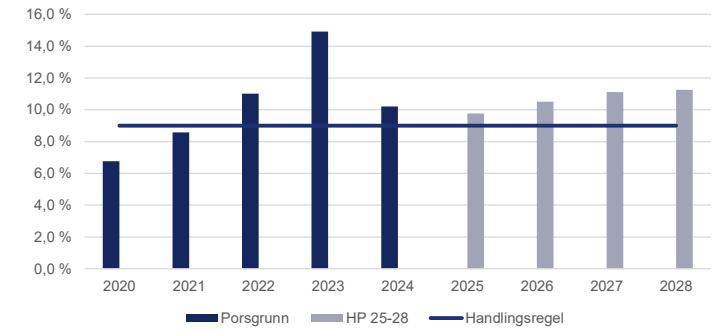
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

Lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

Disponering av netto driftsresultat

Beløp i 1000	2025	2026	2027	2028
Overføring til investeringsregnskapet	26 000	50 000	50 000	50 000
Bruk og avsetninger fond	0	24 854	22 803	4 890
Sum	26 000	74 854	72 803	54 890

Eiendomsskatt

- Inntektene ned fra 122 mill. kroner i 2022 til 82 mill. kroner i 2024.
  - Reduksjon 40 mill. kroner.
  - Økning fra 250 000 kroner i bunnfradrag til 1,1 mill. kroner.
- I HP24-27 ble det signalisert videre opptrapping av bunnfradrag til 1,75 mill. kroner i 2027.
  - 1,75 mill. kroner i bunnfradrag betyr null i eiendomsskatt for hus eller hytte med takst på 2,5 mill. kroner eller lavere.
  - Inntektene til kommunen vil gå ned med ytterligere 40 mill. kroner fra 2024-2027 og behovet for innsparinger vil øke tilsvarende.
  - **Rådmannen foreslår å holde eiendomsskatten på tilsvarende nivå som 2024**

Endring i eiendomsskatt for "normalboligen" fra 2024 til 2025 = -168 kroner

Kommunale gebyrer

Normalgebyr inkl mva	2024	2025	Endring %
Vann (120 m3 forbruk)	5 840	5 373	-8,0%
Avløp (120 m3 forbruk)	7 950	7 314	-8,0%
Renovasjon	3 875	4 000	3,2%
Feie- og tilsynsgebyr	742	560	-24,5%
Sum	18 407	17 247	-6,3%

Prosjekt Bærekraftig økonomi

Målsetting: Bærekraftig økonomi i Porsgrunn kommune innen 2030.

Delprosjekter:

- Riktig tjenestnivå
- Overlappende tjenester
- Organisasjonsutvikling
- Oppfølging av innsparingstiltak

Oversikt over innsparinger

Rammeområde	Tiltak for å unngå merforbruk	Tiltak for å trekke ned rammen	Totale innsparingstiltak
Formannskap		4 255	4 255
Barn, unge og kultur	13 950	11 000	24 950
Helse og omsorg	7 250	29 200	36 450
Miljø og byutvikling	2 290	10 000	12 290
Totalt	23 490	54 455	77 945

PORSGRUNN KOMMUNE

Investeringer for fremtiden

- Nytt sykehjem med legevakt
- Skole- og barnehagestruktur
- Vann- og avløpsinvesteringer
- Arealeffektivisering
- ENØK

Rammeområdene

Organisasjon og utvikling

Økonomien i dag – hvordan ligger vi an?

Prognosen for året: merforbruk på 1,5 mill. kroner.

Porsgrunn kommune er kostnadseffektiv på administrasjon (ref. KG10 og benchmarking IT)

Igangsatte tiltak – hva jobber vi med?

- Bemanningsreduksjon ved naturlig avgang
- Utnytte kompetanse
- Utskiftning av IT-systemer
- Økt bruk av KI og telefontolking
- God økonomistyring og effektivisering av drift

Tiltak for fremtiden – hvor skal vi?

- Slutføre kommuneplanens samfunnsdel
- Interkommunale samarbeid

PORSGRUNN KOMMUNE

Sykefravær

Flere unge og kvinner sykemeldes: - Gjør dem en bjørnetjeneste

Sykefraværet er på sitt høyeste på 15 år, og størst er økningen blant unge og kvinner. Nav-lege Marit Hermansen mener sykemelding ikke alltid er beste medisin.

Vidre Haugen
Journalist

Astri Marie Lovett Hageberg
Journalist

Publisert 5. sep. kl. 09:46

Søk

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

> Arbeid, lønn og utdanning > Befolkning og bolig > Helse og samfunn > Miljø og transport > Næringsliv og teknologi > Økonomi

Forsiden / Arbeid og lønn / Arbeidsmiljø, sykefravær og arbeidskonflikter / Sykefravær / Artikler om sykefravær / Høyeste sykefravær på 15 år

Høyeste sykefravær på 15 år

Det sesongjusterte sykefraværet har økt med 10 prosent fra 1. til 2. kvartal. Sykefraværet var på 7,1 prosent, det høyeste nivået siden svineinfluensaen i 2009.

Publisert: 5. september 2024

Forfatter: [Unn H. Høydahl](#)

Sykefraværet¹⁾ på 7,1 prosent utgjorde 10,6 millioner tapte dagsverk i 2. kvartal. 1,7 av disse skyldtes egenmeldt sykefravær, mens 9,0 millioner skyldtes det legemeldte sykefraværet, dette viser sesongjusterte tall fra [sykefraværstatistikken](#).

Tallene er hentet fra

[Sykefravær](#)

Organisatoriske grep:

- Lederspenn/ledernivå
- Årsturnus
- Helsefremmende turnus

Arbeidsmiljøutvikling:

- Økt nærvær (f.eks. 10-faktor medarbeiderundersøkelse, «En bra dag på jobb» o.l.)
- Samarbeid med NAV

Kompetanse og analyse:

- Analyser fra ressursstyringssystemet (RS)
- Håndtering av vold og trusler (Skole og Helse)
- Lederopplæring i fokus

PORSGRUNN KOMMUNE

Miljø og byutvikling

Økonomien i dag – hvordan ligger vi an?

Prognosen for året: balanse, men utfordringer med gebyrinntekter innen plan og byggesak

Igangsatte tiltak – hva jobber vi med?

Større investeringsprosjekter

Robotisering av tjenester

Interkommunale samarbeid

Tiltak for fremtiden – hvor skal vi?

Mer robotisering og automatisering av tjenestene våre

Barn, unge og kultur

Oppvekst

Økonomien i dag – hvordan ligger vi an?

- Merforbruk på rammeområdet på rundt 20 mill. kroner
- Merforbruk i barnevernstjenesten gjennom flere år. Mange kostnadskrevende tiltak, både utenfor hjemmet og i hjemmet. Holder budsjettet i 2024
- Merforbruk i skole gjennom flere år
- Store individuelle behov
- Mange flere kostnadskrevende enkeltvedtak i barnehage etter §37
- Overkapasitet på barnehageplasser
- Merforbruk i kultur og idrett
- Elevnedgang på 130 elever fra 2023 til 2024

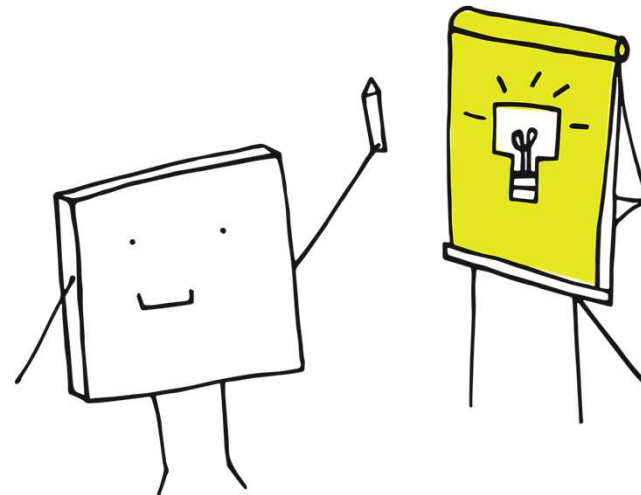

Oppvekst forts.

Igangsatte tiltak – hva jobber vi med?

- Tilpasse bemanning og struktur til antall barn – færre ansatte i skolene
- Legge ned en barnehage
- Redusere omfanget og kostnadene til tiltakene i barnevernstjenesten
- Flere Enslige mindreårige flyktninger på hybel i stedet for i bofelleskap
- Øke kompetansen i barnehager og skoler for tilrettelegginger og tilpasset opplæring
- Redusere tjenestetilbud og tilskudd
- Fjerne skolefrukt

Oppvekst forts.

Tiltak for fremtiden – hvor skal vi?

- Få en kvalitetsmessig og effektiv barnehage- og skolestruktur
- Sak til BUK og Bystyret i mars/april
- Redusere omfanget av kostnadskrevende individrettede tiltak i barnehager og skoler
- Effektivisere arealbruken i våre barnehager og skoler
- Redusere sykefraværet
- Effektivisere organisering, administrasjon og ledelse
- Komme ned på et utgiftsnivå til barnevernstjenesten som ligger nærmere Kostragruppe 10

PORSGRUNN KOMMUNE

Helse og omsorg

Helse og omsorg

Økonomien i dag – hvordan ligger vi an?

- Helse og omsorg ligger an til et merforbruk på ca. 4 mill. kroner (budsjett: 1,2 mrd. kroner)
- Alle innsparingskrav for 2024 er gjennomført
- Største usikkerhet: Nav (økonomisk sosialhjelp) og legetjenestene
- God budsjettdisiplin i tjenestene

Helse og omsorg forts.

Igangsatte tiltak – hva jobber vi med hos oss?

- Nytt organisasjonskart
- Læringsnettverket TØRN

Helse og omsorg forts.

Tiltak for fremtiden – hvor skal vi?

- Gjennomføre tiltak i driften for å møte den demografiske utviklingen
- Utarbeide "Helhetlig plan for bærekraftige helse- og omsorgstjenester"
- Utarbeide "Plan for å beholde og rekruttere helsepersonell"

Meld. St. 24

(2022–2023)

Melding til Stortinget

Fellesskap og meistring

Bu trygt heime

NOU Norges offentlige utredninger 2023: 4

Tid for handling

Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste

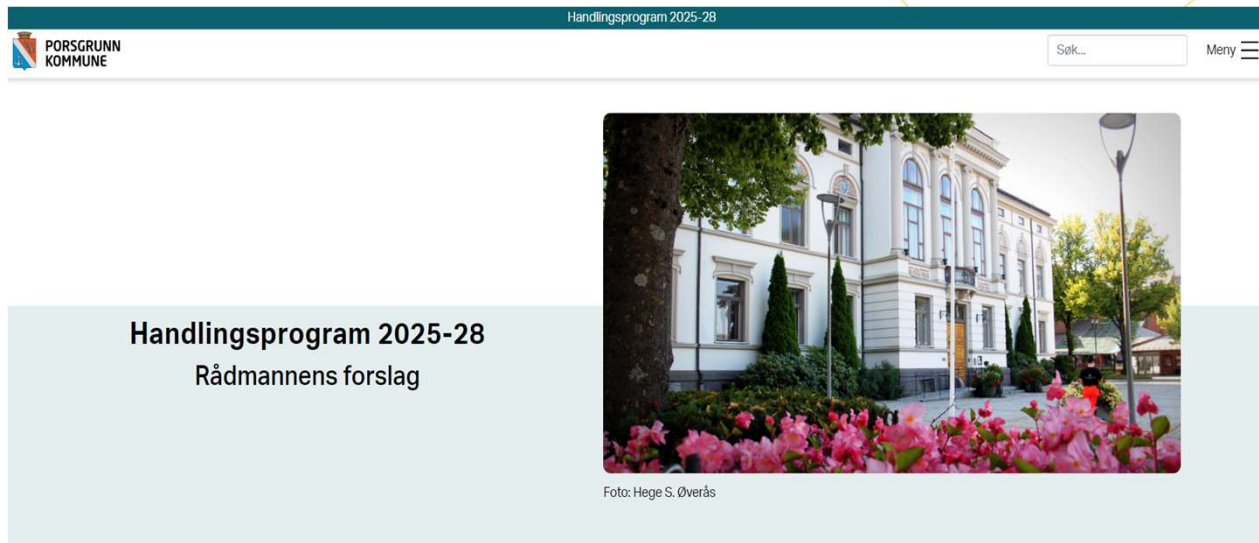

MÅL: «Holde innbyggerne unna våre tjenester så lenge som mulig»

Hele budsjettforslaget finnes på kommunens nettside

Handlingsprogrammet publiseres via Framsikt.

Lenke legges ut på kommunens nettsider.

Handlingsprogram 2025-28

PORSGRUNN KOMMUNE

Søk...

Meny

Handlingsprogram 2025-28

Rådmannens forslag

Foto: Hege S. Øverås

Budsjettprosessen videre

Orientering i formannskapet: 31.10.

Opplæring i politikermodul Framsikt: 05.11.

Spørsmål og svar stenges: 25.11. (OBS ny dato)

Råd og utvalg: 19.- 27.11.

Behandling i formannskapet: 28.11.

Behandling i bystyret 12.12.

